

**ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ
«УПРАВЛІННЯ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИМИ СИСТЕМАМИ»**

*Криворучко О.М., д.е.н., професор,
Шинкаренко В.Г., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Сучасні тенденції функціонування підприємств транспорту характеризуються розвитком інтеграційних процесів, пов'язаних з розширенням асортименту послуг транспортного сервісу, забезпечення якості перевезення від постачальника до споживача, експедиторських, інформаційних і трансакційних операцій, послуг з вантажопереробки, страхування, охорони тощо. Інтеграція транспортних і товаророзподільних процесів вимагає застосування логістичних підходів, логістичного менеджменту, створення та управління транспортно-логістичними системами.

Транспортно-логістична система – це інтегрована багаторівнева та багатофункціональна сукупність суб'єктів транспортно-логістичної діяльності та об'єктів транспортно-логістичної інфраструктури, що взаємодіють між собою з метою оптимізації руху вантажопотоків за мінімальних витрат на максимально вигідних умовах, та забезпечує якісне надання транспортно-логістичних послуг. Створення, функціонування та розвиток транспортно-логістичних систем досягається шляхом ефективного управління, застосуванням новітніх методів та концепцій менеджменту. Незважаючи на значну увагу науковців проблемам логістики та менеджменту, їх інтеграції, на сьогоднішній день потребують удосконалення підходи до забезпечення якісного транспортно-логістичного обслуговування споживачів з мінімальними витратами

власників вантажів, створення нових форм взаємодії між підприємствами різних галузей, логістизація діяльності автотранспортних підприємств та ін. Для вирішення цих проблем як на науковому, так і на практичному рівнях, необхідний кваліфікований персонал.

В практичній діяльності бракує висококваліфікованих фахівців з логістики, управління транспортно-логістичними системами. Начальники служб постачання, експлуатації, економіки, що виконують свої традиційні функції, не здатні до впровадження та забезпечення ефективної роботи наскрізної системи управління матеріальними, інформаційними, фінансовими та іншими потоками підприємства; оптимізації та координації логістичного ланцюга (виробничого підприємства і пов'язаних з ним постачальників, посередників, клієнтів), оскільки не мають відповідної освіти, компетенцій тощо.

На цей час у Державному класифікаторі професій (КП) [1] є дві первинні посади з логістики: 1475.4 - «менеджер (управитель) з логістики», що входить до групи «менеджери (управителі) з питань комерційної діяльності та управління» і 2419.2 – «логіст».

Менеджер (управитель) з логістики координує діяльність різних підрозділів підприємства та інших підприємств і організацій щодо забезпечення ефективного просування товарів і послуг у сферах виробництва та обігу, розв'язує конфліктні ситуації, знаходить компроміси для погодження інтересів різних ланок логістичної системи з метою досягнення загальносистемних цілей. Тобто, менеджер (управитель) з логістики відноситься до управлінських посад. Логіст – це фахівець, в обов'язки якого входить доставка товару, його складування та розробка оптимальної схеми поставки. Посада логіста відноситься до споріднених за сферою діяльності посад, але не менеджерського спрямування (табл.1).

В системі вищої освіти України для посади "менеджер (управитель) з логістики" здійснювалася підготовка кадрів за спеціальністю 030607 «Логістика» в напрямку «Менеджмент», а на посаду логіста, окрім випускників даної спеціальності, також додатково могли претендувати випускники за спеціальністю «Транспортні технології».

Таблиця 1- Професійні назви робіт, що містяться у КП [2]

Професійні назви робіт менеджерського спрямування	Професійні назви робіт (не керівників), споріднені за сферою діяльності або за назвою до відповідних менеджерів
1475.4 Менеджер (управитель) з логістики	2419.2 Логіст 3419 Організатор з постачання 3422 Експедитор транспортний 3422 Експедитор 4131 Агент з постачання 4131 Конторський (офісний) службовець (постачання) 4131 Конторський (офісний) службовець (складське господарство) 2441.2 Економіст 2441.2 Економіст з планування 2441.2 Економіст з матеріально-технічного забезпечення

Постановою Кабінету Міністрів України № 266 від 29.04.2015р. затверджено новий «Перелік галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», в якому спеціальність «Логістика» відсутня. Підготовку фахівців з логістичної діяльності передбачено здійснювати в межах спеціальності «Менеджмент». Тому, зараз вищий заклад освіти може готувати менеджерів з логістики за відповідною спеціалізацією, освітньо-професійною програмою в межах спеціальності "Менеджмент".

На наш погляд, найбільш доцільною та перспективною є підготовка фахівців за спеціалізацією "управління транспортно-логістичними системами". Це можна пояснити наступними передумовами. По-перше, сучасну логістику слід розглядати як нову концепцію ведення бізнесу, що включає обґрунтування корпоративної стратегії, прийняття управлінських рішень у всіх функціональних сферах логістики, моделювання логістичних

бізнес-процесів та ін. Тобто мова йде про зміни управлінської підготовки фахівців в логістичній діяльності, про особливості логістичного менеджменту, про набуття майбутніми спеціалістами компетентностей щодо управління основними сферами бізнесу, побудови та моделювання інтегрованих логістичних систем, ефективного управління матеріальними та іншими потоками, їх проектування та оптимізації. По-друге, актуальність набуває новий підхід до транспорту як до складової логістичної системи або логістичного ланцюга, тобто органічне об'єднання транспорту з виробництвом, перетворення їх на ланки єдиної системи «виробництво — транспорт — розподіл». По-третє, вирішення завдань з формування ринкових зон обслуговування, прогнозу матеріальних потоків, їхньою обробкою в системі обслуговування й іншими роботами в оперативному управлінні; розробки системи організації транспортного процесу; управління запасами на підприємствах, фірмах, складських комплексах, розміщення запасів і їхнє обслуговування транспортними засобами, інформаційними системами можливе завдяки створенню і функціонуванню транспортно-логістичних систем.

Підготовка фахівців за спеціалізацією "управління транспортно-логістичними системами" дозволить набути наступні ключові професійні компетентності:

уміння розробляти ефективні й перспективні логістичні, маркетингові та виробничі стратегії;

уміння успішно реалізовувати загальні функції оптимального управління матеріальними та супроводжуваними потоками;

уміння приймати тактичні та стратегічні рішення в межах своєї компетенції;

здатність визначати перспективні цілі та завдання з управління транспортно-логістичними системами;

здатність координувати діяльність функціональних підрозділів підприємств транспортно-логістичної системи щодо наскрізного управління матеріальними та супроводжуваними потоками;

демонструвати здатність налагоджувати взаємодію між фірмами та підприємствами транспортно-логістичної системи, узгоджувати інтереси постачальників, торгових, транспортних та інших логістичних посередників щодо забезпечення руху товарних потоків; розв'язувати конфлікти, що виникають у цій сфері;

володіння знаннями управління первинними підрозділами – лінійними (основна діяльність) або функціональними (комерційний, транспортний, постачання та збуту, зберігання, складування, інформаційного забезпечення), а також самостійними організаціями на всіх стадіях проходження матеріальних та супроводжуваних потоків з метою мінімізації загальних витрат або підвищення якості обслуговування споживачів продукції чи послуг.

Таким чином, впровадження логістичного підходу до управління підприємствами, створення та управління транспортно-логістичними системами потребує високої компетентності і професійності персоналу. Це може бути забезпечено шляхом підготовки фахівців за спеціальністю "Менеджмент" спеціалізацією "Управління транспортно-логістичними системами".

Література:

1. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 // Видавництво «Соцінформ». – К. , 2010.
2. Клименко О. Менеджер чи фахівець: як правильно назвати посаду? [Електронний ресурс] / Олександр Клименко. – Режим доступу : <http://www.kadrovik.ua/content/menedzher-chi-fakh-vets-yak-pravilno-nazvati-posadu>